

מאורות אל העבר

| May |

אם הבנים שמחה

“וגם בעיני היה לנמאס המפעל הזה של בנין הארץ..ולא התעניינתי בו כלל”. הרב יששכר שלמה ויסמנדל הרים לרגע את מבטו מעל כתב היד. קירות עליית הגג בבודפשט בה הסתתר מפחד הגרמנים וההונגרים היו ריקים מספרים. את ספרייתו הגדולה ששימשה אותו לכתיבת ספריו הרבים הוא הותיר מאחור בשעה שנמלט מביתו שבסלובקיה, מפחד הכובש הגרמני. אבל, גם העדר הספרים לא יעצור אותו כעת מלכתוב את ספרו המהפכני “אם הבנים שמחה”. אחרי שנים ארוכות של התנגדות לתנועה הציונית, על רקע מאורעות השואה, הוא משנה את דעתו. מהזיכרון הוא מצטט מאות מקורות מכל חלקי התורה שבכתב ובעל פה והמסקנה העולה מהם היא אחת: “שכל אחד מישראל ישתדל בבניין ארצנו הקדושה שבזה תלויה כל גאולתינו”. באורח פלא הספר מצליח לצאת לאור בבודפשט, רגע לפני שפושטים עליה הרוצחים הגרמנים. הרב עצמו נמלט בחזרה לסלובקיה ונרצח ככל הנראה באושוויץ או בדרך אליה ביום י' שבט תש"ה (24.1.1945). ספרו הפך לאבן יסוד בהגות הציונית דתית, וקריאתו “נסיר כל דבר הגורם לפירוד לבבות” נשארת לדורות.

